

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Sloj. Krajina.
 Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na sküpní naslov pri širitelju v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej.
 Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din., i tak niže. Poslano i med tekstom vsaka reč 2 Din., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1-50 Din.

Naše domače zadruge so začnole na novo poslovati.

Vesela novica se širi po vseh slovenskih krajih, da so naše domače hranilnice, zadruge začnole na novo poslovati. Dugih sedem let je trla naše ljudstvo denarna kriza. Na jesen leta 1931 se je začnola. V tistem časi bi bivši JNS režim lahko z ednim migljajom odvrno veliko nesrečo od naših zadrug i od vseh denarnih zavodov vobče. Toda ni se loto tega težavnoga posla. Šlo se njemi je zato, da potom, gda je uničilo i razpústo vsa naša kršćanska prosvetna društva, se vrže s šče vekšov močjov na naše domače zadruge, da jih zaguti. Izdajal je ureabo za uredbov od zaščite kmetov tak, da se nazadnje več nišče ne vospoznao. Trbelo je, da je prišla na krmilo sedanja vlada z dr. Stojadinovičom na čeli, šteromi zvesto stojita na strani našiva slovenskiva ministra, dr. Korošec i dr. Krek. Ta vlada se je odločila, da energično napravi konec tomi slepomišenji i tak dugom zavlačivanji, pri šterom sta trpela tak vüpnik kak tüdi dužnik. Sklenola je zato, da izda končnoveljavno uredbo od zaščite kmetov. Trdi oreh je bio to. Ali vlada se ni prestrašila toga odgovornoga dela. Stvar je bila jako težka. Pri izdanji te uredbe so se križali velki interesi: na ednoj strani interesi vlagatelov, šteri so se lahko opravičeno bojali za svoje peneze, na drugoj strani pa kmetje — dužnicje, šteri bi radi zadovoljili svojoj dužnosti, pa so ne mogli. Cena živine, z ednov rečjov vsega, ka je meo kmet za odati, je spadnola na strahotno nizko ceno. V sredi te velke negotovosti je prišla končna razjasnitev tako zamotanoga položaja. Septembra leta 1936 je izdala vlada uredbo, da se vsem kmetom-dužnikom pri zadrugah i vseh denarnih zavodih zniža na polovico. 25 procentov plača zadruga, denarni zavod, 25 procentov pa država. Tak je kmetom dužnikom bila pišćena polovica njihovoga duga, šteroga plačüjejo Privilegiranoj agrarnoj banki v 12 letih. Iz toga se vidi, kelko dobroga je napravila ta vlada v tom pogledi za maloga cloveka, kmeta. Velko žrtev je mogla vzeti država na svoje rame, ešče vekšo žrtev je pa naložila denarnim zavodom, posebno pa zadrugam. Te zadruge, domače hranilnice, so delale vse z najmenšim dobičkom, zato so si velikih rezerv ne mogle spraviti. Zato so pa ravno one bile najbolj prizadete po toj uredbi.

Zdaj, gda je bila zaščita kmeta tak srečno rešena, je pa trbelo misliti na to, kak pomagati nazaj na noge domačim hranilnicam, zadrugam. Tüdi v tom pogledi je sedanje vlada z našima odličnima slovenskima ministroma energično posegla vmes. Vekša mesta v Sloveniji, ki majo svoje občinske hranilnice, so si že prle pomagale, da so po zaslugi naših ministrov, dobila posojila pri Državnoj hipotekarnoj banki. Te občinske hranilnice so že prle začnole oslobodjavati vloge. Njihov položaj pa je bio dosta boljši kak domačih hranilnic, pri šterih so bili dužnicje z vekšega samo kmetje i so se brez pomoči ne mogle nazaj na noge postaviti.

Potrebno je bilo zato, da se tüdi našim zadrugam pomaga, da pridejo do novoga poslovanja, da dobijo nazaj zavüpanje, šteroga so ne zgübile po svojoj lastnoj krivdi. Misliti moremo tüdi na to, kak se bo malomi cloveki pomagalo s fal posojilom. Vse to je bio vzrok, da se pride kak najprle do obnove poslovanja pri zadrugah. Zato je

Govor g. Klekla na zasedanji banovinskoga sveta.

Gospod ban, gospodje banški svetniki! Videl sem mater ptičko, kako je razprostirala svoje peruti pred mladiči, ki so čepeli na robu gnezda in hoteli izleteti. Zadrževalo jih je, da ne bi prerano izleteli, ker bi se ne mogli še preživljati in bi poginuli.

Ta slika mi stopi pred oči, ko mislim na naše izseljence. 400.000 jih je razkropljenih po vseh deli sveta. Mnogi, premnogi so odleteli iz gnezda domovine, ko za polet še niso dozoreli. Zato smo jih izgubili versko in narodno.

Od lanskega leta naprej se je mnogo storilo za naše izseljence. Jedro uspeha za nje tvori osnutek za izseljensko zbornico, katere oblika se še letos določi z odobritvijo pravil. Kot jasen dokaz zanimanja za izseljeniško vprašanje priča naklonjenost naše cerkvene in samoupravne oblasti, kajti častno predsedništvo v Rafaelovi družbi sta sprejela prevz. gospod dr. Gregorij Rozman, ljubljanski škof in dr. Marko Natlačen, ban dravske banovine. Celo na naši univerzi se je ustanovil krožek za izseljenice, ki ga vodi univ. prof. dr. Tomažič. Ustanovile so se tudi podružnice, kakor ona v Mariboru, za Dolenjsko ter samostojna Rafaelova družba za Slovensko krajino, ki po nekaj mesečnem obstoju šteje približno že 100 članov. Vso hvalo zasluži pa tudi naša vlada, ker vneto skrbi za to, da se v izseljeniški fond vrne celo, iz njega dano posojilo, da more v smislu 33 § izseljeniškoga zakona od leta 1922. služiti namenom naših izseljencev. Tako je n. pr. ljubljanska poliklinika in umobolnica vrnila že polovico najetega posojila v izseljeniški fond, vrača se tüdi 6 milijonsko posojilo, dano poplavljenem v Srbiji, ter milijonsko posojilo dano za postavitve delavskega doma na Sušaku. V ta fond se mora steči 15 milijonov dinarjev.

Meseca oktobra lanskega leta se je vršil v Zagrebu občni zbor vseh izseljeniških organizacij. Na tem kongresu se je soglasno sklenilo, da se ustanovi istočasno kakor v Ljubljani tüdi v Zagrebu izseljenska zbornica. Obe nameravani zbornici izdelujeta sedaj svoja pravila in sta glede finansiranja zbornic enega in istega mišljenja. Zahtevata namreč, da se izseljeniški fond razdeli na dve zbornici: 40% naj dobi ljubijanska, 50% zagrebška, 10% pa naj ostane za srbske izseljence pri ministrstvu za socialno politiko. Ta procentualna delitev sloni na številu delavstva. Slovenski izseljenci namreč tvorijo 40% vsega našega delavstva v tujini.

Obe nameravani zbornici nadalje zahtevata polovico tekoče glavarine svojih delavcev za kritje stroškov pri poslovanju. Povdarjam, da se sme ta glavarina potrošiti izključno le v korist izseljencev posameznih srezov. Bila bi namreč največja krivica, če bi se iz znojnega in krvnega davka delavcev koristili drugi, ne pa tisti, ki so ga plačali. Da, gospodje, glavarina je znojni in krvni davek našega delavca, ki z grozo vpije v slovenski svet: Vam ni znano, da je izmed tistih,

vlada sklenola, da po Poštnoj hranilnici da posojilo vsem zadrugam na terjatev, štere majo pri Privilegiranoj agrarnoj banki i na 3% državne obveznice. Na te način dobijo zadruge znatne šume penez, štere bi ovak komaj dobile po več letih. Samo v Sloveniji da Poština hranilnica zadrugam posojila do 100 milijonov. Drugi velki korak za obnovo poslovanja naših zadrug je pa bio napravljeni s tem, da je naš nad vse priljubljeni ban dr. Natlačen vzeo pri Poštnoj hra-

ki so prispevali v te fond, 2% zblaznelo, 5% umrlo v tujini in 27% si je nakopalo bolezní. Tako kaže statistika borze dela v Murški Soboti. Pa če k tem nesrečam še prištejemo največjo nesrečo, namreč veliki odstotek versko-moralnega propada in narodne izgube naših izseljencev, moramo iskati sredstva, da se versko-moralno, narodno-državno ter zdravstveno — gmotno reši vsak poedini naš izseljenec. To sredstvo vidimo v izseljeniških zbornicah.

Vsa čast naši konzularni službi, ki vestno vrši svojo uradno dolžnost, moram pa povdariti, da pri najboljši volji ne more zadostiti potrebam izseljencev, deloma zato, ker je zaposlena z diplomatskimi posli, deloma pa zato, ker so potrebe delavstva v tujini tako obilne, in tako mnogovrstne, da jim nikakor ne more biti kos.

Na stotine pisem dobivam letno iz tujine. Iz teh pisem izzveneva pišćna tožba, da izseljenci ne morejo izpolnjevati svojih verskih dolžnosti, da se iz njih norčujejo, če molijo, da se jim očita, da so zato morali priti v tujino, ker v Boga verujejo, da se gospodarji ne drže pogodbe, ker morajo pri slabi hrani še v pozno noč delati, da se njim plača odteguje i ta inteligenent delavec, ki ima 4 meščanske šole, se mi je pritožil, da mu je gospodar sproti uničeval naše kršćanske slovenske liste, ki jih je naročal in mu nobenega ni izročil, ga celo hudo pretepel, ko je zahteval v smislu dvostranske pogodbe, kar mu je šlo, vse to pa zato, ker je naš delavec kršćanskega mišljenja, njegov gospodar pa komunist.

Delavka mi je potožila, da je morala za kršćanske slovenske liste vselej plačati pol franka od komada, ko so se ji dostavljali, to pa zaradi tega, ker je njen gospodar veri sovraženi. Skozi sedem mesecev so jo guli in to krivično plačevanje je samo sedaj prenehalo, ko je na mojo prošnjo poslaništvo v Parizu napravilo potrebne korake.

Gospodje — naše delavstvo se v tujini goljufa ino krađe, naš delavski ženski spol se posiljuje, naš delavec se tira v komunizem in raznaroduje. V teh nevarnostih nas naši kršćansko misleči delavci milo prosijo, naj jim pomagamo in naj storimo vse, da se prepreči združitev kršćansko mislečega in komunističnega delavstva iz Jugoslavije v Franciji v en tabor. Žali Bog, da se je peklenski agitaciji v Parizu deloma to že posrečilo.

Vsi ti in drugi nešteti, za delavce neugodni razlogi jasno svedočijo, da naša konzularna služba nikakor ni v stanju, da bi mogla potrebam našega delavstva zadostiti. Potrebna so druga sredstva. In ta vidimo v izseljeniški zbornici. Naše zbornice bodo s transportom delavcev takoj poslale duhovnika, učitelja in komisarje, ki bodo takoj začeli z delom med izseljenci. Edino na ta način bo mogoče ustredi vsem potrebam našega ljudstva. Korenita zmota je, ako bi se ho-

nilnici z garancijov banovine posojilo. To posojilo, ki znese 67 milijonov, je pa dobila Zadrüzna zveza, matična centrala vseh naših domačih kršćanskih posojilnic, štera bo s temi penezi izplačüvala stare vloge zadrugam, ki so jih mele pri njoj.

S temi penezi je napravljeni začetek, da naše domače hranilnice začnejo na novo poslovati. Vse stare vloge se bodo postopoma izplačüvale. Kak vidite na drugom kraji, je Kmečka hranilnica i posojilnica v Dolnoj Lendavi

telo duhovnika porabiti za pisarniško moč. Izseljeniški duhovnik se mora kot namestnik Dobrega Pastirja muditi pri svojih ovcah. On mora poleg dušno-pastirske skrbi vse pritožbe izseljencev uslišati in te potom komisarja našim diplomatskim oblastem naznaniti. On mora naše izseljence varovati vseh nevarnostih, jih ohraniti versko-moralne ter jih krepiti v ljubezni do naroda in domovine. A izseljeniški duhovnik more samo takrat to svojo dolžnost izpolnjevati, če ima sredstva za potovanje in prehrano. Ta sredstva mu bo preskrbela izseljeniška zbornica.

Poslanstvo izseljeniške zbornice je izrednega pomena, za državo in narod, nič manj kot za cerkev. Njeno delovanje med izseljenci sto- in stotisoče naših ohrani versko-moralne, zveste državi in svojemu narodu, zato moramo idejo zbornic z narodno-državnega, kakor versko-moralnega stališća vsi podpirati, ki jim je na srcu dobrobit našega naroda.

Naš slovenski narod ima izvrsten božji dar, ki mu pa služi mnogokrat v narodno smrt. To je njegov talent, da se hitro nauči tujih jezikov in s tem pride v nevarnost, da svojo materino besedo pozabi ter se potopi v morju tujih narodov. Iz te narodne nesreče ga reši v tujini ravno delovanje izseljeniških zbornic družbe svetega Rafaela. Ko pride namreč med izseljence izseljeniški duhovnik z učiteljem, ki mu delita prvi versko tolažbo, drugi potrebno znanost v jeziku, v katerem jih je vzgojila mati, se njih, do materine besede mogoče že hladno srce ogreje ter se zopet poveže na slovensko besedo in rodno grüdo. Ko je lansko leto prevz. g. dr. Ivan Tomažič, lavantinski škof, poslal pastirsko pismo našim izseljencem v Franciji potom tednika Novin, so se izseljenci pri čitanju tega razjokali ter poslali Prezvišenemu mnoge globoke zahvale. Te zahvale so pa zaključevali s sledećim prisrćnim pozdravom: „Živela Jugoslavija!

Mili moj slovenski dom, pozabil te nikdar ne bom!

Ne smemo pozabiti žalostnega dejstva, da se tüdi namenoma dela na raznarodnju naših izseljencev. V dokaz tega naj navedem sledeći dogodek, ki je najnovjesege datuma. Prevz. g. dr. Ivan Tomažič, lavantinski škof, je naprosil prevz. g. škofa Münsterskega v Nemčiji, naj sprejme enega slovenskega duhovnika, ki bo opravljal duhovno pastirstvo med Slovenci v njegovi škofiji. V svojoj vlogi povdarja Prezvišeni na poglaji statistike Deželiceve, ki je bil pred par leti izseljeniški komisar v Düsseldorfu, da je v Nemčiji 50.000 Slovencev. Münsterski prevz. g. škof je z najlepšim priporočilom postal vlogo ministrstvo na radi odobritve. A ministrstvo je prošnjo zavrnilo z motivacijo, da je v Nemčiji samo 17 tisoć Slovencev, da niti ti niso vsi katoličani in da v Münstru itak imajo enega duhovnika. Reichsminister Göbels končuje svoj negativni odgovor

oprostila zaednok vse stare vloge do 1000 Din, sledkar pa pridejo pomali na vrsto tüdi vekše vloge.

Nikaj se ne bojte zato lastniki starih vlog. Vaše vloge bodo pomali vse izplačane ali pa prenešene na drugi na novi račun, na šterom dobite 4 do 5% intereša na leto. Te nove vloge na novom računi so vam pa tüdi vsikdar na razpolago.

Dajmo zato hvalo Bogi i bodimo hvaležni našima slovenskima ministroma, ki sta nas rešila te duge denarne krize.

Samo edna je knjiga Istine.

sledeče, „Demgemäss sehe ich keine Notwendigkeit zur Zulassung eines weiteren für die Slovenen bestimmten Seelsorgsgeistlichen.“ Ker se je nemška oblast radi informacij obrnila gotovo na našo konzularno službo, odnosno na naš izseljeniški komisariat v Nemčiji, ki ni mogel dati zadostnih pojasnil, zato je prišel negativen odgovor in je 50 tisoč Slovencev v Nemčiji brez slovenskega duhovnika, kajti preje omenjeni duhovnik je vse hvale vreden Nemeč g. Tansunder. Če bi imeli že izseljeniško zbornico in bi vzela ta v svoje roke zadevo slovenskega duhovnika v Nemčiji, bi bila ta dala nemški oblasti gotovo drugačna pojasnila, tako da bi lavantinska višja cerkvena oblast gotovo dobila zadovoljiv odgovor.

Gospod ban, gospodje banški svetniki! Dovolite mi, da svoj govor završim z isto primero, ki sem jo navajal v začetku, namreč s ptujim gnezdom. Zastavimo vse svoje moči, da se izseljeniški fond decentralizira in se iz njegovih prispevkov postavi v Ljubljani izseljeniški dom, kot eno gnezdo za pučke-izseljence, kamor priletijo iz mrzle tujine in iz katerega odletijo. Izseljeniški fond bi moral omogočiti revnim izseljencem brezplačno vrnitev v domovino. Pa tega ne stori. V dokaz naj omenim, da je bilo v dosedanjih letih iz vse Slovenske krajine 9 slučajev, da so se plačali potni stroški za vrnitev izseljencev iz

tega fonda, a je v vseh teh devetih slučajih izseljeniški komisariat vse te stroške izterjal od naših domačih občin, kamor so ti delavci pristojni. Zastavimo zato vsi vse svoje moči, da bodo naši izseljenci potom izseljeniške zbornice preskrbljeni s potrebami, njihove težave razumečimi komisariji, učitelji in duhovniki, da jih njih delovanje naveže na materino gnezdo: *na slovensko narodno in jugoslovansko državno skupnost.*

Nato so g. Klekl predložili ban. sveti sledečo resolucijo:

Resolucija,

glede ureditve izseljeniškega fonda. Banski svet skleni in gospod ban izposluj:

1. da se čimprej priznajo in zakonito odobro že ustanovljene izseljeniške zbornice,
2. da se decentralizira izseljeniški fond in razdeli na posamezne izseljeniške zbornice, po razmerju na te zbornice odpadajočih izseljencev,
3. da se takoj izroči v preteklem letu 1937. v dravski banovini nabrana glavarina v znesku 804.875, vsaj do polovice dravski banovini in Rafaelovim družbam, ki se bavijo z varstvom izseljencev,
4. da se glavarina izročita tem ustanovam tudi v naprej v istem razmerju do izvršitve, predlagane decentralizacije izseljeniškega fonda,
5. da se iz že obstoječega izseljeniškega fonda takoj zgradi v Ljubljani izseljeniški dom.

Dnesden je že telko knjig na sveti, ka jih je že ne mogoče prešteti. Pa to ne zadosta. Vsaki den nam knigarne pokažejo nove knjige. Narod je požira, misli, ka njemi prinesijo mir i veselje, štero njemi oblublajo ocene knjig, a na žalost, razočarani je pušča edno za drugov, ar vidi, ka je sama laž, ka njemi pamet mešajo. Išče istino, zato sega za drugim i tak se dela z vsemi. Stare bežijo v pokoj pred novimi, te pa pred novejšimi, dokač vse ne zaspijo za vsikdar. To se lejko razmi, zakaj se tak dela, naša pamet je za istino, zato se nemre pobratiti z lažjov. Pisatelje pa ne odnehajo. Pišejo i pišejo i vsi se vrstijo okoli toga, ka so že pred njimi stari napisali. Denešnji pisatelje samo malo predrugačijo istino, to je, da jo v lepoj formi na laž obrnejo. Stem ščejo prvenstvo zadobiti, a siromaki sami sebi jamo skopajo. Celi boj je med perami, vsak bi rad napisao nekaj lepoga, večnoga. A med lepim je je inajlepše, zato je njihov trūd vse zabadač. Kniga, štero tak iščejo, je že napisana. Ta je najlepša, vsem se vidi. To je knjiga istine, to je sv. Evangelij našega g. Jezusa. To je edina, štera je ne nigdar prenehala od kda je svetlost zagledala. Vsaki den je novejša i bole ljublena. Najlepša, najmočnejša je, što se njoj proti postavlja, ostane osramočen, premagan. Šče nišče ne premagao telko i tak velki sovražnikov kak ona. Kak bi se pa tej proti njoj bojuvali, Ona je istina, sunce, oni pa kmica, laž. Kamakoli segajo sunčni žarki, tam se žarijo ete reči: sv. Evangelij. Vsi narodi, či tudi mali, jo majo v svojem jeziku. To je knjiga katoličanov. Vsaka hiša, v šteroj je ta knjiga v ljubezni, je dom našega Gospoda Jezusa Kristuša. Po tej knjigi de On sodo i plačuvao narodom, ar je razumlivo vse zapisano, ka more vsaki delati za večno življenje. Po njej se vidi, ka vsi katoličanski duhovniki edino i isto predgajo. Ona je, štera kaže pot do sreče, zato jo sovražijo posebno komunisti, šteri so pravi lažljivci, zapelivci, zato jo nemrejo viditi. Gde biblija vlada, nemrejo oni. Kak velko bogastvo je ona za katoličance v denešnoj zmoti. Žao, da več krščenikov te knjige ne pozna i misli, ka je ne potrebna. To je prava nesreča za našo vero. Kak moremo ljubiti to, ka nepoznamo! Zato samo te mo se lejko za krščenike zvali, gda mo jo dobro poznali, gda mo jo meli mi i naši domači v srci, kak negda židovje i njihova deca, šteri so znali celi stari zakon na pamet. Ne je zadosta, či ga v cerkvi čujemo, ar tam ga večkrat ne razmimo, liki doma ga moremo šteti i se ga včiti na pamet. Naša deca i naše duše so več vredne, kak par dinarov, štere damo za knjigo. Za telo se skrbimo, zakaj se pa nebi za duše? Za dušo pa je najbouša hrana sv. Evangelij, ar v njem so reči tistoga, šteri je večer. Pri vsakoj hiži mora biti ta knjiga, či ščemo, ka nam deca ne spadnejo v komunizem i či ščemo, ka do nas poštuvala. Vsem tistim, šteri do se izgovarjali pred večnim sodnikom, ka so nej znali, ka bi mogli delati, de njim On pravo: Poslao sam svoje apostole, šteri so glasili vse potrebno za večno življenje. Viš, ne bode izvgora, potrebno je zato, ka evangelium spoznamo i se po njem ravnamo. Osvedočeni smo lejko, ka što de ga šteo, zavrže vsako knjigo i časopis, nej samo tiste, šteri nikdar ne gučijo od Jezusa, našega Zveličitelja, liki posebno tiste, šteri ga žalijo, kak komunisti. Zato oča i mati, či ščeta srečno deco meti, morata njim v roke i v srce dati te sv. reči. To bo najlepši spomin na

vaj, najvejši dar i bogastvo, štero se lejko zadobi na zemli. Či bi se vsi narodi ravnali po rečaj sv. Evangelija, bi gotovo inači živeli. Ne bi bilo sovraštv, liki sami bratje i sestre. Či ščeš biti srečen i Jezušov prijateo, kupi si sv. Evangelij, či pa ščeš biti šče srečnejši, dobrotnik duš, kupi jo za tiste, šteri si je nemrejo kupiti, a si jo želejo i so je tudi potrebni. Takšega dara Bog ne pozabi, nego ga stotero poplača. Oh, če bi sv. Evangelij vsi spoznali, nači bi se pisalo na sveti, zavladała bi istina vsešim, posebno v našem srci. Živimo, ravnajmo se po sv. Evangeliji, posebno pa ljubimo i to samo tiste knjige i časopise, šteri majo kak svoj pečat, oznanilo sv. Evangelija; druge pa zavržimo, so lažlive ali bar škodlive, nam zadostuje knjiga Istine.

Na priliko, gda se svinje v blati skotajo, je za nikak ne pustijo, ka bi se čujsale od stene, gde bi nahale svoj sled, ešče bole se pa vsaki pazi, ka njemi obleke ne zamažejo. Ravno tak, či ne bole, bi se mogli paziti vseh tistih, šteri z tujine domo pridejo z blatnim srcem. Vse zamažejo z delom i z jezikom, znajo več kak birovske. Mati, štera lübi sina i hčer, bi morala, gda njoj domo prideta vse poiskati i vsaki sled greha v peč vrči i z vsov silov gledati na to, ka si sin i hči očistita dušo, štera je več vredna kak franki. Posebno slabo čtivo bi morali prepovedati vsi starši, šteri neščejo, ka bi zmagali tisti, šteri nosijo duše i tela. To so nej delali Španjolci, zato so podlegli. Nej so šteli viditi nevarnosti v lažljivom čtivi, zdaj pa jejo bridek sad. Vervali so katoličanom, šteri so blatili duhovnike i vero, a zdaj vidijo kakši so bili tej od znotra i kak znajo igrati, kda zmagajo. Tak se je godilo pred leti tudi na Portugalskom. Tudi tu so zmagali, a sad je bio prebridek, gnilo je i smrdo, zato ga je narod lüčo od sebe i ga rivle vsikdar dele. Što bi pa naj ž njim bio, nanč odihavati si nej so smeli. Ete narod pozna rdeče. Sem naj bi prišli tisti, šteri pravijo, ka so komunisti nej nevarni, dobili bi po nosi i po glavi, pa naj bi bio prosti ali pa šolani človek. Tu so komunisti takši, kakši so. Boga

tajijo, duhovnike i vse, ka je sveto, sovražijo. Sreča je, ka so zgübili vso moč, za šterov jočejo, kak židovje za Jeruzalemom i vzinjajo pred pravičnimi kak Indijanci pred belimi, če ne po štrevili, konči po vplivi. Zdjaj si nože brüsijo i se pripravljajo na novi napad. Sirmacije samo po noči se vüpajo na delo. Samo, ka tudi noč je izdavle. Tu pa tam napijajo, zastave obešajo, da pa je včasi v motoraj odpelajo. Vse je odvisno od zmage na Španskom. Što zmaga, odloči bodočnost te države. Zato pa čakajo. Najraj bi zdajšnjega predsednika bujli. Atentat so že napravili, a so gor plačali. Nej-majo novin, to je ma. Samo radi je veseli. Za vsakov novicov zmage rdečih rajajo i pijejo, da je joj, gda pa zvedijo, ka je laž ta zmaga, te pa so vsi betežni v posteli. Vlada se jim ne vidi, preveč pomaga ljudem, a narod ga zato lübi. Pred kratkim je minister znižao vojsko, posebno med mužikaši, za štere je vlada plačovala okoli 10 milijonov Din. To se njim je ne vidilo, straj so, ka bi narodi predobro šlo. Proti so se postavili, a minister njim je pa odločno odgovoro: „Vse sam prenovo, pa to tudi prenovim“. Narod njemi ploska, častniki se pa čemerijo i čakajo zmago komunistov na Španskom. Vseedno se tu vüpa, ka pride gli zdaj konec boji. Lejko je postati komunist, a žmetno se ga rešiti. Nesrečna država, štera njemi odpira vrata.

Tu ne daleč od naše hiše, je morska trdnjava. Iz nje grmijo topovi za vsakov vikšov zmagov krščenikov na Španskom, okoli po mesti pa pokajo puške. To je pravo veselje i dokaz ka te narod sovraži komuniste, bio bi pa lejko opomin za druge, ka se ga naj čuvajo kak najvešče nesreče. Vsi Portugalci, dobri i slabi, pričaküjejo zmago na Španskom. Što jo dobi? Či tudi bi komunisti zmagali, te male države ne dobijo tak včasi, ar tu je zrasedo mladi rod, šteri je pripravljeni dati življenje za vero i narodno slobodo. 27. aprila mo obštüžavali desetletnico nastopa v vlado našega predsednika vlade. To bo nekaj lepoga: — N. iz Portugalske.

Lejko postanemo a žmetno se ga rešimo.

Prepad odpira žrelo prepadi, tak se glasi stari pregovor. To je istina, le ž njim si lejko razložimo, kak so prišli narodi do takšega hüdođelstva, štera se godijo vsešim, gde vladajo komunisti i gde so podpreti, posebno na Španskom, gde vidimo višek zločinov. Eden švedski poročevalec lista „Norde Sverige“ je med drugim, ka je na svoje oči vido to zapisao:

„Duhovnike strelajo vsaki den, samo v ednom dnevi sam jih vido ostreljenih 18. Cerkvene stene, na mesto kepv majo tela pomorjenih redovnic. Vido sam komuniste, ka so se sprehajali z palicami, na konci šteri so meli duhovniške glave, vido sam tudi ka so se z človečimi glavami, rokami i z drugimi tali tela labdali. Ka sam vido je strašno, nesramno, nečloveško i takši gnüs, ka se ne da zapisati“. To je on vido, ka so pa drugi vidili? Kelko pa čarna noč zakrivle i kelko do pa znali povedati Španjolci, da zmagajo. Da so obešali i obešajo človeča tela pred prodajalne z napisom: „To je svinsko meso“ to ne redko. Da so zapirali i zapirajo redovnice i čiste mladenke v okna na sramoto brez obleke, je juvo veselje. Gda štemo liste,

šteri to pišejo, lejko pravimo, ka so zgübili ti lüdje človečo naravo. Vse so pisnivi od nesramnosti, zato pa sovražijo čiste duše. Proti tem se zaletavlejo, ar življenje tej njim kriči kakši so i kakši bi mogli biti, če bi se šteli med lüdi šteti. Prepad odpira žrelo prepadi. Tudi oni so bili lüdje, vörvali so v Boga, a pomali so kapali v vsikdar večši grej. Najprej v nesramnost, najboušo zaveznicu komunistov, iz te v sovraštv čistih duš, iz toga v nevro, v molitve, postali so komunisti. V zločinaj si iščejo mir slabe vesti. Hüdobneži pa ga nemrejo zadobiti, zato si jo gasijo v vsigdar večšem hüdođelstvi. Izdati očo, državlanstvo i vöro za nje je to nikaj ne. „Samo da par dinarov zadobimo, da pravične zateremo, da postanemo mi voditeli narodov“, te pa naj teče krv. Gde takšim vörvlejo i se proti ne postavijo, tam se včasi bije i kole, brat brata, oča sina. To vse se navčijo i prinašajo z države, štera je mati vseh nesreč. Škoda, ka se najpre zgrabijo toga navuka tisti, šteri so šolani. Nesrečneži, stem se kažejo hvaležne tistim, šteri so njim pomagali do vučenosti. Tej hrepenejo po slavi, po vod-

Nedela

pred pepeonicov tretja.

Evangelij (Lükač 18.) Tisti čas vzeo je seodom Jezus dvanajset vučenikov, i pravi njim: ovo gori idemo v Jeruzalem, i spunjio se vsa, štera so pisana po Prorokaj od Sina človečega. Ar se oda poganom, i bude ospotan, i bicüvan, i popiüvan: i gda ga zbicüjejo, morijo ga; i na tretji den gori stane. I oni so nikaj toga nej razmeli, i bila je eta reč skrta od njih; i nej so razmeli, štera so povejdana. Vcinjeno je pa, gda bi se približavao k Jerih, niki slepi je sedo kre poti koldüvajoči. I gda bi čüo vnožino mimo idočo, pitao je, ka bi to bilo? pravili so pa njemi; ka Jezus Nazarenski mimo ide. I kricio je govoreči: Jezus Sin Davidov, smituj se meni. I ki so naprej šli, karali so ga, ka bi mučo. On je pa tem bole kricio: Sin Davidov, smituj se meni. Stanovsi pa Jezus zapovedo ga je k sebi pripelati. I gda bi se približavo, pito ga je govoreči: ka ščeš, naj ti včinim? on je pa pravo: Gospodne naj vidim. I Jezus je veło njemi; pregledni, vera tvoja je tebe zdravogoa včinila. I preči je vido, i nasledüvao je nje zvisavajoči Boga. I vse lüdstvo, gda je vido, daio je hvalo Bogi.

Skupno pismo

španskih skofov škofom vsega sveta zaradi vojne v Španiji.

2. Svojtvo tega pisma.

Ta spomenica ne bo kake postavljene trditve dokazovala, marveč bo v širokih obrisih preprosto razložila dejstva, ki so značilna za našo vojno in ji dajejo njen zgodovinski obraz. Španska vojna je učinek borbe nespravljivih miselnosti; že v same početke so zavita najtežja vprašanja nraavnega, pravnega, verskega in zgodovinskega reda. Ne bi bilo teško razložiti osnovne točke naziranja, v kolikor zadeva naše dejansko stanje. To je v obüni meri že storjeno tudi po nekaterih bratih, ki podpisujejo to pismo. Toda živimo v času racunarskega in mrzlega pozitivizma; kar lüdje zahtevajo, posebno se kadar gre za zgodovinsko tako pomembna dejstva, kakršna je rodila ta vojna, to so živa ter utripajoča dejstva, ki pokažejo preprosto in čisto resnico že s tem, da jih izrečemo ali pa jih zanikamo — v tem smislu smo bili od inozemstva že stokrat naprošeni.

Zaradi tega ima to pismo trdilni in brezpogojno določni značaj, ki ga daje izskustvo; in to v dveh pogledih: v pogledu

Spomin s hoje na vrh Jugoslavije.

Tu sem jaz tovariša prehitel, kakor je on prej mene in se lepo osušil na soncu, ki je ponovno prijetno zasijalo medtem, ko je tovariš blodil po stranpoti in sem ga šele po dolgem halaju spravil v pravo smer. Nisva videla vseh triglavskih jezer (par jih je itak v Italiji), vendar ustih par, ki sva jih obhodila, ne bom nikdar pozabil. V Koči pri Triglavskih jezerih (1683 m) sva dalje časa počivala, nato še bolj hitela, da bi ušla morebitni nevihti; pa sva ji: ob 5 uri popoldne sva že bila spodaj, v Bohinju. Bila sva vesela, da se nisva predolgo zamudila ob krasnem izvoru Savice. Mi nama bilo žal, da sva vsa znojna kar preskakovala lesene blodaste stopnice s Komarče stene, saj sva spodaj imela komaj toliko časa, da sva skočila v majhno mlekarino in tu, srkajoč boljše kisló mleko, zadovoljno strmela v nevihto, ki je završala; kako glasno je tu grmeló, kako so bliski lizali vrhove gor! — V hotelu se nama potniki pripovedovali, da so komaj prilezli navzdol, tako je bilo opolzko in tovorni osliček, ki je moral nesti živila za planinski dom, se je le z veliko težavo poganjal navkreber. Da ne pozabim: menda najlepši in najpestrejši je pa bil razgled z vrha stene Komarče v bohinjško dolino: tista polja in gozdovi, bele ceste in lične hišice, gizdavi hoteli in široko jezero ob njih; vse to je nepozabno v spominu.

Saj bo tovariš, ki me je spremljal, če bo to čital, oprosil, da nisem vsega lepše zapisal. Spomin je pač mali nagajivec kakor tisti valovi z Bohinjskega jezera, ki so tako poredno bežali od čolnica, čimbolj si vanje silili: Tako meni uhaja spomin, čimbolj ga skušam ujeti s čolnom besed... (Konec).

sodbe, ki jo imamo vsi skupno o pravilnem vrednotenju dejstev; in v pogledu nasprotujoče trditve, s katero v vsej obzirnosti podiramo napačne trditve ali zavite razlage, s katerimi se je mogla o življenju v Španiji potvarjati zgodovina tega leta. (Dalje).

stvi, komunisti njim to oblačljajo, zato je pa branijo i svoj rod zapeljavlejo. Škoda na takših, a šče večja škoda za tiste, šteri njim vrvlejo. V vustaj komunista so same obljube. Delaycom drugo ne gučijo kak o sreči. Zato pa

Glasi iz Slovenske krajine.

Črensovci. Prosvetno društvo je preminočo soboto i nedelo priredilo v Našem domu „Razstavo krščanskoga časopisja“. Razstavljene so bile vse naše krščanske novine i listi, ki izhajajo v Sloveniji tak, ka je mala dyorana bila puna razstavljenoga materijala. Razstavo si je poglednolo nad 500 ljudi, ki so z zanimanjem pregledavali razstavljene liste i knjige. ki so bile tak razvrščene, da je že pri vstopi napravilo na vsakoga najlepši vtis. Tudi društvam v drugih faraj priporočamo, da si kaj takšega zamisljo.

Odranci. Obćinski odbor društva Rdečega križa, je priredilo zadnje nedelo v šoli tridejansko kmečko dramo iz svetovne vojne „DOMAĆIJA“. Igra je bila podana neprićakivano dobro. Vsi igralci so rešili svoje vloge tak, ka so se gledalci šteri so že vidili vno go lepih iger ćudili i so njim privrele skuze v oći. Će ravno so bili nešterni prvokrat na odri so se vživeli v svoje vloge tak, ka je vsaka kritika nemogoća. Igralcom, posebno pa režiseri šteromi ide najveć priznanja Ćestitamo i želemo šče kaj takšega.

Kmećka hranilnica i posojilnica v Dolnoj Lendavi razglašala: Ker so se denarne razmere na denarnem trgu zboljšale in ker je ugotovljeno, da bo prišlo polagoma do popolne prostosti pri dviganju vlog, zato objavljamo, da s 1. marcem 1938 oprošćamo zaenkrat vse vloge do 1000 Din. — Vsakdo lahko torej dvigne pri naših hranilnici svojo vlogo, ki znaša do Din. 1000. Ako se vloga ne dvigne do 1. julija 1938, jo bomo prenesli na novi račun, kjer se bo obrestovala, Će bo nevezana s 4%, Će pa bo vezana s 5% obrestima na leto. Priporočamo, da dvignejo vloge le tisti, ki so resno potrebni. Zagotavljamo, da bomo Ćez nekaj ćasa objavili, da izplaćujemo zopet već. Zahvaljujemo se ob tej priliki vsem vlagateljima, ki so naši posojilnici v dobi denarne krize zaupali. Naj jim bo plaćilo zavest, da se nad nami niso varali. Izkazalo se je, da je vsak strah, da bi pri naših zadrugi kdo izgubio kaj od svoje vloge, prazen. — Naćelstvo.

Odgovor opazovalci na ćlanek „To bo že preveć“. Pisec ćlanka „To bo že preveć“ objavljenoga v 7. števu. Novin, prosi „jasen odgovor“ na svoja izvavanja, nanašajoća se na mlatilnicare. Na njegovo pisanje v naslednjem podajamo odgovor: Kak nam je pozitivno znano so se ešće do dnes mlatilnicarje nej zavezali kak bodo mlatili v letošnoj sezoni. Že lansko leto je pa bilo sklenjeno, da se za menje kak za 5 kg od 100 kg ali 5% ne smejo mlatiti. To pa zato, ar z menšim procentom mlatilnicarje nemrejo kriti svoje stroške plaćila. Z druge strani se pa naj na te naćin zabrani nepoštena konkurencia, štera je nej samo mlatilnicari, nego tudi kmeti v kvar, zato, ar so mlatilnicarje nej gledali kak opravijo svoj posel, nego samo naj kimveć i kimpvrle zmlatijo. Dogajalo se je tudi, da so takši konkurenti spoj zgubili zavupanje pri kmetaj — zgubili mlatitev. — Uprava društva mlatilnicarov je najšla za potrebno, da vpela enotni procent za vse srece, s tem pa tudi nalaga svojim ćlanom dužnost, da delo morejo pošteno opraviti. Te procent znaša 5% t. j. 5 kg od 100

majo med delavci telko pripadnikov. Tej gda domov prido so pravi janićarje, nej samo tela liki tudi duše idejo domov morit lastno rodbino i lasten narod. Samo starši se njim lejko proti postavijo.

kg, je minimalen ali najnižji. Procent zaslućka se pa lahko po krajevnom obićaji ali pod gotovimi pogoji zviša. Se zna je to možno li tak, Ći se prizadeti kmetje z mlatilnicarom tak pogodijo! — Na zadnjem obćnom zbori 16. 1. je već mlatilnicarov zahtevalo, naj se od slaboga silja t. j. smetlivoga, mokroga ali oćeljenoga jemle nekaj već. Mislimo, da je tudi te predlog, ta zahteva v gotovih slućaji namesti! — Društvo mlatilnicarov za dravsko banovino, se v prvovrsti bori za svoje pravice, proti najrazlićnešim dajtvam, štere vno go krat presegaćo zaslućek, šteri je itak v zadnji letaj zavolo slabe letine mali. Ar so mlatilnicarje v pretežnoj većini sami kmetovje, i ćutijo predobro bremen kmetov, za toga volo ne bodo nikdar pristali na takše predloge, šteri bi bili v škodo ali bremen kmetov. — Mlatilnicar.

Črensovci. Prosvetno društvo v Črensovcih vprizori v nedelo 27. februara v Našem domu lepo tridejansko igro „Dobrava“ i enodejansko burko „Vedež“. Igra je poućna i zelo zanimiva. Med odmori igra žižkovsko-ćrensovska godba. Vabijo se vsi prijatelji lepe igre da pridejo.

Beltinci. Naše prosvetno društvo bo v nedelo 27. februara igralo Mollierovo komediju „Scapinove zvijaće“. Kdo se želi iz srca nasmejati i odnesti lepi pustni užitek ta bo obiskal naše vrle prosvetare. Bog živi!

Moj obisk.

Le k tebi, le k tebi misli hité,
le tam, le tam je moje srće...

V ćari lepoga dneva sem stao na obrežji valujooćoga, brezmejnoga morja, punoga tiste izredne mamlivosti, štera predira v srce i ga osvaja. Prislunho sem velićanstvenoj, skrivnostnoj pesmi šumećih valov. Ob njihovih mogoćnih zvokih zbudio se je v mojoj duši hrepenenje, vstali so spomini, ki so me zibalí v neskonćnost. Duh, te najlepši kinć Ćlovećega bitja, se je naćednok rešo nadiežne starosti. Na tihih i lehkih perotaj se je zdigno v lepe, jasne višave... I potem je slo. Prek brešćekov i dolin, rek i gor, prek mest i vesnic ta, gde se razprostira i vsa tiha, skromna i lepa poćiva domaća fara — Grad.

Tam, mislim na najvišioj toćki graćke fare — tam na „Beni“ sem obstano. Pred menov se je odpro krasen razgled. V vsjoj svojoj dužini i širini se razprostira graćka fara, da jo moje oći komaj, komaj morejo vsjo zajeti. Severno od mene ležijo prostrani Vidonci,

„kjer hiša mojega stoji oćeta“, v njihova pa so se z edne strani podprli Otovci, z druge strani pa Trdkova i Dolići. Kak nekakšno vidonsko podnožje tam doli pa ležijo Kovaćevci i del Radovcov. Obrnem se i zaglednem sam Grad, tam dale doli Kruplivnik na zapadnoj strani pa se prve hiše Slaveć, Motovilcov, Vadarcov, Kuzme, Matjašoveć i drugih vesnic pa spoj ne vidim. Predaleć so i se skrivajao za Orešćeki i logami. Resan, velka i teška si graćka fara. Tvoji duhovni pasterje delijo tolažbe tvojim betežnikom i vmirajoćim sinovom i hćeram, da nosijo Kristušov navuk Tvojoj mladini ali pa sprejavajo k većnomi poćitki Tvoje farnike.

Tam ne daleć pred menov se ponosno, skoro ošabno zdi-

gava nad zelenim bukovicim logom turen negdaj mogoćnoga i slav-noga grada, po šterom sta graćka fara i obćina tudi svoje ime „Grad“. — To ljudsko ime njima je lani po zaslugi slovenskoga voditelja Dr. Korošća i drugih vernih domaćih sinov, priznala tudi najvišija državna vlast. — Tü v tom gradi se je nekoć razvijalo razkošno grofovsko življenje. Zdaj je vse minolo. Zidovje pokazuje že znake razpadanja. Na mesto življenja se opaža smrt. Slava toga sveta je prešla. Ostalo je ešće samo ime v zgodovini, a pri Bogi pa dobra dela, štere so jih njihovi negdašnji stanovci doprinesli. Samo dobrota i pravioćnost, šterivi sta odsev većnosti, ostaneta. Vse drugo prehaja. To vala vsem gospodarom gradov. Zaman je izbegavanje od te skupne Ćloveće usode. Zaćetki razpadanja i smrti teh gizdavih zidov jasno popevajo vekovno pesem od minlivosti toga sveta...

Pod gradom doli v dolini pa leži vsa tiha, skromna skoro skrta farna cerkev Marijinoga Vnebozetja. Nikaj raskoćnosti, nikaj gizde, nikaj onoga gradovoga pozdigovanja na nje! Skromna i mirna leži pod njegovimi nogami. Pa vendar — glej! Gori v gradi tišina i mir smrti, tü doli v cerkvi pa vsigdar mlado, novo, puno življenje. Grad, šteri je slućo tomi sveti, njegovoj raskoćnosti i teli, prehaja v smrt, cerkev pa, službenica duš i Boga, pa živi, de živela i obnovljena skoz stoletja duhovno krepila svoje farnike na poti proti domu.

Iz toga razmišljanja me je prebudio graćki zvon. Zazvonilo je za poldne „angelovo pozdravljenje“. Sklono sem roke k molitvi i tiho zašepetao: „Angeo Gospodov je nazvesto Mariju...“ Sunce je plavalo visoko na sivomodroj nebi i metalo prve svoje topleše trake na zemlo. Kak da je vse narava prislunhila spevi graćkoga zvona: nastala je velka tišina. Senjavo i mehko se je razlegao velićastni spev zvona. Stao sem odkrite glave, dokeć se po dolinaj i bregovaj ne zgübo zadnji njegov zvok. V duši mi je bilo toplo, prijatno i kak sprošćen sem vskrikno:

„Prelepa je ta graćka fara,

še lepši je te graćki zvon:
bim, bom - - -“

Spüsto sem se z brega skoz prestrani i hladni log, zvani „Gaberje“ proti cerkvi. Med potjov pa sem tiho nadalüvao:

„Će te jaz vprašam,
odkod si pa ti doma...?“

i po tihom bukovicu je odmevao glas solo-pesmará i strašo ptice

Znamenje na nebu.

Bil je soparen poletni većer. Oblaki so zaćeli zagrinjati nebo, da je vsakdo ćakal neizmerno temno noć... V poznem većeru je bilo temno kakor sicer v najtemnejši polnoći. Ljudje so s strahom odhajali in se zapirali v hiše. Le pri eni hiši je gospodar vztajal na hišnem pragu in odbližu doživljaj strahotno nevihto, ki je zadivljala. Tako moćnega grmenja še ni slišal, tako ćudnih bliskov ni še nikdar videl. Otrok v hiši je pa mirno lovil mamo za krilo, jo gledal s svojimi sinjimi oćmi in radovedno izpraševal: „Mama, ali je že Božić, da se zunaj vidi toliko letećih zvezdic? - - Mama, boš mi za Božić kupila tako palćko, ki zvezde trosi.“ Mama je pa naprej prebirala obrabljene jagode na rožnem vencu in dete milo pogledala, ga pobožala po kodrastí glavici i ljubeće prikimala - - -

Nekdo je pa z vozom šel domov. In ga je sredi poti ujela nevihta. Ćudno, takega bliska pa res še ni videl, saj se je komaj na nebu prićel in že se je raz-

iz njihovoga poldnevnoga poćitka:

„...jaz sem iz kraja graćkega.“

Stopo sem v cerkev. Nekaj posebnoga zaćuti Ćlovek, gda po dugšem ćasi prestopi prag domaće cerkve. O Ti graćka cerkev, kelko lepih spominov me vrže nate! Tü, pri Tvojoj krstilnici sem postao dete bože i sin velke matere, sv. Cerkve, štero tak ljubim. Prva moja življenjska pot po tej zemli je bio obisk k Tebi, gda so me botri nesli k svetomi krsti. K Tebi so bili naravnani prvi moji stopaji, gda sem zaćno hoditi ob skrbnoj roki moje dobre matere. Tü, pri Tebi, sem prvić poklekno pred božega namestnika i si oprao dušo od mladostnih grehov. Tü, pri Tebi, sem prvić bio deležen svete većerje Gospodove, da sem s svetim strahom i ćistim, vroćim srcem prejeo iz mešnikovih rok krüh angelski, sladkoga Jezua. Tü, pri Tebi, sem po škofovih rokaj prejeo darove sv. Duha, šteri me zdaj krepijo i vodijo po poti vere i znanja. I potem sva si postala vedno većša prijatelja. Vleklo me je k Tebi pri mešaj, vleklo me je predigaj, vleklo pri većernicah. Kelko obiskov sem opravo pri Tebi, kelko molitev i vzdihov sem poslao dragomi Bogi pri Tebi! Ti si mi postala središće, žarišće onoga duhovnoga, skupnoga, obćestvenoga življenja, štero nas spaja v edno nerazdrüljivo edinstvo v Kristuši, šteroga doživlamo i obćütimo samo mi katolićanci. Tü pri Tebi, Će Bog da, bom Najvišnjemi prikazao prvo svojo nekrvavo daritev...

Ti sladki obćutki ljubezni i zahvalnosti so me prevzeli pri vstopi v cerkev. Poklekno sem pred tabernakel i najprle pozdravogospodara hiše — Jezua. Nato sem zdigno oći do Matere Bože, štera se mi je smehlala s svojega prestola i tudi nje je iz duše privre topeo pozdrav: „Zdrava Marija, milosti puna...“

Stopo sem tudi na farov. Ve tudi na njega me veže lepi šopek mladostnih spominov. Moja druga domaća hiša! Najšeo sem poznate obraze. Gospod upravitelje je poleg vseh svojih skrbi i dela vsikdar dobre vole. Vsikdar njemi igra smešek na vustaj, a njegova prilübljena rasposajena pesem: „Bogatstvo, siromaštvo...“ se razlega po njegovoj sobi. Zao mi je bilo, da gospoda kaplana ne sem najšeo doma. V šoli je bio. Na stoli v njegovoj sobi sem na paper napisao pozdrave za njega. Toti bo malo zamerio, da ga nisem poćakao. Pa se mi müdi. Kupica vina, ki ga ma gvüšno pripravlenoga zame v ormari, lejko spijeva pri drugom vese-

lom svidenji. Tüdi drugi so zdravi, zadovoljni. Vse sem najšeo pri starom. Samo ednoga letos neseam najšeo već — g. plebanoša. Ne mi prišeo već proti sivovlasi stareć z veselím nasmehom i toplim pozdravom. Odišo je

- - na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nezdravno spanje.

Tam na bregi, med svojimi farniki poćiva, nevidno vodi stopaje svojih duhovnih sobratov i faranov po poti kreposti i ćaka vstajenje mrtvih.

Doma pri mojih je bilo lepo. Mati srećni, oća veseli, bratje ponosni. Kak ne, Vili je prišeo! Naskori je šlo od vüst do vüst po vesi: „Fickin je doma...“ Obiskao sem Balazice, Kmetove, gde je sestra Marica pripravljala ranć mastno južino, Benkićove i Gumilarove. Mali Gumilarov Gusti mi je ves ćas pripovedavao, kak bo drugo leto koradžno stopo na pot, štera vodi v — šolo. Škoćo sem tudi malo na Varaško v Bezanovo grabo. S starim Bezanom sva se malo pohećala i prijela, šteri je moćnejši. Pozdravo sem Bacićove, na drugoj strani bukovoga brega pa Gabrov rod, gde je bio najbole veseo mojega obiska tak zvani „Kaf“. Gda sem se vraćao, sem malo pokukao na obćini pri prijatelji Ferenci, graćkomi župani i banskomi svetniki, poklonćkao malo pri Maršikovih, oddaleć pozdravo vse tri Hülovce, nato pa hajd — nazaj v dalni svet...

Bile so to sladke vöre, gda se je verni sin povrno v duhi k Tebi, draga graćka fara, i si v tvojoj topioj sredini okrepo na pot. O, vi vsi, šteri ste seme te naše lepe fare, šteri odhajate na pot v svet ali ste pa že po njem raztepeni, ne pozabite na reć, vero i dom svojih oćov. Vraćajte se v duhi domo, živite z njimi i krepite se pri skupnom farnom oltari, kak se je okrepo eden od Vaših bratov. — Graćki Vili —

I 102137 - 6

Dražbeni oklic.

Dne 4. aprila 1938 dopoldne ob 9 uri bo pri podpisanem sodišću v sobi št. 22 dražba nepremićnin, zemljiška knjuga k. o. Dolgavas vi. števu. 277 B 19/a. Ćeniina vrednost: 5.000 Din., vrednost pritikline: jih ni, najmanjši ponudek: 3.334 Din.

Pravice, katere bi ne pripušćale dražbe, je oglašiti pri sodišću najpözneje pri dražbenem naroku pred zaćetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo već uveljavljati glede nepremićnine v škodo zdražiteljaja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišća.

Okrajno sodišće v D. Lendavi,
dne 7. febr. 1938.

trgal na milijon košćkov in se sipal pred konja kakor nenavadne snežinke. A konj se ni prav nič plašil...

Bil je navaden zimski većer, le tik pri obzoru so se skrivali neznatni oblaki, ki jih pa nihće ni smatral za kaj posebnoga. Ljudje so mirno legli, le fantovska pesem je plavala mimo hiš, trkala na okna i siloma planila do trudnih, ki bi že najrajše zaspali.

Naenkrat je pa pesem utihnila, ljudje so se nemirno zganiili, vprašujoće odprli oći i poćasi zaćeli vzdigovati glave, posebno še, ko so se sobe nenadoma razvetile u ćudno rdećkastenu siju. Že so fantje trkali na okno: „Halo, zvezda je zagorela...“ Njihov krepki glas je pregnal zadnje pomisielke, ljudje so zaćeli vstajati i trumoma prihajati na konec vasi, kjer so zazrli nenavadno znamenje na nebu: Kakor da je cel oblak zagorel v krvavordećem ognju, za hip pobledel, a nato še bolj živo zakrvavel. Nato se je ćudna svetloba pomikala sem in tja, da se je većasih razdelo, kot bi cele

vasi gorele... In to je trajalo že eno uro. Mnoge ženske so se strahoma prekrizćevale, moški so jih nemo spoštljivo pogledali, nato znova oći uprli v nebesno prikazeno, ki ni hotela nehati.

Iz daljave se je zaćulo moćno ropotanje voza. Kmalu je pred njimi obstal domaćin. Ves prestrašen je pripovedovao, kako mu je konj nenadoma obstal, zaćel strići z uhlji i nemirno cepetal, ko se je zaćela nebesna prikazena. Komaj ga je pripravio, da je potegnio naprej...

Po dveh urah je prikazeno nehalo, ljudje so zamišljeni odhajali domov. Dekle je zaskrbljena vprašala fanta: „Bo najina poroka nesrećna?“ — Žena je žalostna rekla možu: „Najbrž se je našemu v tućini nesreća pripetila...“ Starejši so zamolćko prerokovali: „Vojna bo! To je bila repatica! Mlajši so prestrašeni prislüćkavali pogovoru starejših. —

Nekako polnoć je bila, ko so znova zaćeli poćivati. Noć je vtise moćno razredćila, drugo jutro so od prikazni ostali le rahli spomini, tu in tam mimobežen pogovor. —

VEZ LÜBEZNI Z NAŠIMI IZSELJENCI V TŪJINI.

Pismo iz južne zemlje.

Buenos Aires, 14. jan. 1938.

Ali mar res ni nič novega za morjem?

Nič ne mislite tega. Toda pošta je draga, čas pa še bolj. Stvari pa gredo svojo pot vseeno, če veste tam doma kaj o tem ali nič.

Te dneve je bilo mnogo razburjenja. Žalostna novica. Otvorili so prvi most čez reko Uruguay, ki je eden glavnih dotokov Rio Plate. Most veže Argentino in Brazilijo. Dolg je 1500 m. Z veliko slovesnostjo se je vršila otvoritev v prisotnosti oblasti obeh največjih južnoameriških republik. Na povratku je zadela grozna katastrofa avijon, ki je ostal kup razvalin z 9 potniki, med katerimi je bil tudi sin prezidenta Justa in več pomembnih osebnosti. In glej čudo. Čisto slučajno na videz, se prezident sam ni vračal z istim avijonom in je tako bil obvarvan katastrofe, ki je avijon vrgla na urugvajsko tla na povratku.

Tako da letos iz Brazilije niso prišle le kobilice — ki pa za svoj prehod še niso imele, ne rabite mostu, pač pa tudi ta tragedija, kateri je ta novi most dal povod.

Kako se pa v koloniji kaj obnašamo, to vas zanima.

Pridni smo, kolikor le moremo. Hodimo na božja pota, pa tudi na veselice. Žal, da imamo kaj mnogo takih, kateri za božjo pot ni dvigniti, za ples so pa prvi in zadnji.

V Novi Pompeji, kjer smo v oktobru imeli popoldanski shod, se je zbralo kakih 500 Slovencev. Tonko je šlo tudi v Lujan. Posebno ta božja pot nas je zadovoljila. Bilo je z nami tudi nekaj v drugih in tako mi je nekdo priznal: več kot 20 krat sem že šel v Lujan in vselej z drugo skupino, pa res se nisem še nikdar tako zadovoljen vračal kot danes. Vse je bilo tako lepo. Tako lepo petje, tako dostojno obnašanje, da sem naravnost ocaran. Takole in podobno so mi tudi drugi rekli.

Posebno veselje nam je napravila slovesnost prvega sv. Ouhajla. Toda priprava tega je bila pa delo. Jedro otrok (11) je bilo iz slovenske šole. 10 sem jih pa nabral drugod na okrog. S tistimi je bilo pa dosti opavka. No pa je bilo vse tako lepo, da je vsem ostalo v najlepšem spominu, samo meni se je nekaj zamislilo... hotel sem se postaviti za fotografa, pa me je goljufalo. To mi je pa res žal, da nimam skupne slike prvoobhajančkov... No ja. Kaj hočem!

Božične praznike smo lepo praznovali. Ob obilni udeležbi in lepem vremenu. Solnca pa je bilo, da smo se kuhali na polnočnici je bila taka vročina, da smo kar gagali.

Za novo leto pa nove načrte delamo. Pa se mi zdi, da se mi nič prav veliko ne ljubi delati kakih velikih načrtov, ker so ljudje tako nedozvetni. Eno pa ysekako lahko postavim kar za zaključek letnega obračuna: noben načrt mi ni propadel. Vsaj zadovoljivo je vse izpadlo, četudi bi bilo seveda lahko marsikaj mnogo boljše.

Pevovodja, pevci in nekateri sotrudniki so naravnost občudovanja vredni v svoji požrtvovalnosti, in tako upam, da bomo tudi v novem letu doživeli marsikatero presenečenje.

Potem bo pa treba kaj misliti, ako bi domov pogledal. Zadnjič, ne dolgo tega, sem videl na neki ladji jugoslovansko

zastavo. Kar ni mi dalo srce, da nebi stopil na ladjo in na naša tla in so me lepo sprejeli in so mi dalmatinsko kapijo in srbsko rakijo in slovenskim jabolkom postregli, pa še nekaj hrvaške šunke sem ugriznil in sem se kar dobrovoljno vrnil iz „domovine“ na argentinska tla.

Vi pa kar veseli in pridni tam doma bodite. Zakaj le verjemite, da je veliko lepši božič v kožuhi kot pa v kopalnih hlačah... Zakaj Marija je Jezuseka „Zavila“... Hladnik Janez.

Pisma naših z tujine

Lepo prosiva, g. urednik, ka bi poslali Marijin list z Ogračekom najnomi deteti. Dete hodi v šolo, letos pride v tretji razred, zato bi naj sprejemalo v svoje mlado srce te svete i bože reči doma pri svoji rodbini. Starši so mogli ostaviti svojo drogno deco pa oditi zavolo sirmaštva v tühinski svet, da bi se deca mogla lepo zgajiti pri svoji rodbini brez starišev s tem lepim Marijinim listom, šteri je potreben pri vsakoj krščanski h ži. To so deca: deklička Balážek Rozina v Maloj Polani pri Balážek Jožefi i dičarec Števek pri Geld Jožefi v Vel. Polani. Obema pošlite Marijine liste na ime dece ali verta kak je bole. — Balážek Štefan á Trotteiz Polane.

Prečastiti g. urednik! Najprle se vam lepo zahvalim na rednom pošiljanji Novin, štere so mi na veliko veselje v tujini. Oj domovina, domovina, kak mila si mi ti. Kje mi je tekla zibelka, pozábo je ne bom. Prelübi naš domáci kraj, Bog te živi vekomaj. Pozdravim g. urednika ino svoje stariše. — Nedelko Jožef, Odranci, Eure, France.

Prečastiti gospod! Prav lepo se vam zahvalim na rednom pošiljanji Novin i Marijinoga lista, sta mi na prav veliko veselje v tej dragoj tujini. G. urednik, poslala sem naročnino, kaj je više prosim, vas častiti gospod, razdelite na tri dele. Na misijon mil. g. Kereca v Junnanfu-i 10 Din, na Dom sv. Franciška 20 Din i na čast sv. Maloj Treziki za zdravje 22 Din. Zednim se vam zahvalujem še naprej za liste, štere mi bote pošiljali. Zdjaj vam prečastiti gospod želem vnogo zdravje v novom leti, i da bi mogli skrbeti za nas izseljence na vnogo-vnogo let, i Gospod Jezus bo Vaš plačnik. — Frumen Marija, Versailles, Francija, iz Topolovec.

Prečastiti gospod vrednik! Najprle je lepo pozdravljala ino se njim zahvaliva na rednom pošiljanji Novin i Marijinoga lista. Ti listi so nam najbolje potrebni eti v tujini. Sva vam poslala naročnino 7. dec. prek Banke Baruch. Nevejva, jeli ste sprejeli ali neč. Če je kaj više od naročnine, je na Dom sv. Franciška. — Gumular Franc i žena Terezija, Villiers s. Marne, iz Grada.

Pozdrav pošilata Jaklin Ignac iz Velke Polane i Hozjan Stefan iz M. Polane, oba v Franciji, svojim domačim, bratom, sestram, prijatelom i Jerebic Jožefi sosedi. Lepa hvala, da so mi tak hitro poslali iz uredništva Novine.

V hižni zakon je stopila v Franciji nasa domačinka Anica Frank, vrio posteno krščansko dekletje. Za moža si je vzela sina od poštene krščanske družine, pri šteroj je bila za služkinjo šest let. Ona ne ostane tu za voio bogastva. Šče ostati iz lübezni do Jezusa za rešenje düš, ar s trnjem je posipana njena pot Zato mladima zarocenema želemo tisti blaženi mir, šteroga je Jezus Kristus nastavo, da deco, štero njima Bog podari, ščeta njemi nazaj podariti.

Potovanje g. Camplina v Francijo.

Z brzovlakom na tuje.

Še iz domovine.

Franciška cerkev iz Šiške me je za hip spomnila najožje domovine, ljubezni iz trpljenja. Nad Šent Vidom smo. Glej no! Slovenska asfaltna cesta. Toda vlak brzi, spomin zamira kakor pod belim snegom na bregovih, kot v krasni svetlo prozorni vodi. Za hip je tesnoba stopila v srce, ga zaprla. Kot brzovlak med bregovi, da so se beli nebesni oblaki in oblaki dima nežno objeli, v svetlem soncu in v kvišku strmečem očesu...

Zakaj prihajamo v temni gozd, četudi za hip. In črna zastava, zakaj plapolta tak žalostno na bližnjem gasiskem stolpu? — Tam daleč, v svetlo sinji dalji, na najvišem hribu, pogumom v oblake stopa prijazna cerkev...

Skoz gorato Austrijo.

Skoraj sam sneg, vedno več ga je. Oko je trudno že, prišel je odrešilni spanec. Kaj pa je? Vlak je zamokio zašumel; tunel. — In zopet in zopet. — Vmes pa krasne globeli z bistro sinjo vodo, više kapniki, rahlo zasnežene poreke: škoda, da nimam več filmov. — Pero to težko popiše. — Vrhovi, višji kakor Triglav, sonce, razkošna letavšica. Ti čudni stolpici vrh vil so kažipotu blodecim planincem? — Vse tuje... Nel V sosednjem kupeju poje prijetni otroški glas: — „sladka mala Marijana“ — Kako sladki spomin iz vesele domovine. — Proč z otožnostjo! Te krepke gore nikakor niso primeren kraj za take nežne sanjarije...

V snežno-beli Nemčiji.

In minit je prvi večer in prva noč na tujem. Vendar v rožnati sobi europskega hotela v „Münchenu“ (kot bi rekla nemška gospa iz viaka). Seveda, cena je bila tudi „rožnata“. — Nič zato, vse je potopljeno v jutranji maši. Srce je bogato napolnjeno proti vsem valovom žalosti. — Znova v prijaznem jutranjem soncu. Vlak vozi cudovito mirno, seveda, pa električno, zato ni neprijetnega dima. — Kaj le pomenijo te majhne hišice sredi zasneženih vrhov. — Najbrž bodo to poletne utice za oddih trudnim gospodarjem — Glej, prvokrat vidim rdečo zastavo na tovarni s kljukastim križem v sredi. — V tem je razlika od one zastave, kjer je mesto skrivenčenega križa kladivo in srp. Druge razlike najbrž ni... Tudi hiše so vedno bolj „gotske“: više, ožje in bolj siljaste. — Brzimo mimo germanskih „svetih“ smrekovih gajev: ravno so pa urejeni, to se mora priznati. Ravnotak sadovnjaki in gorice ki se v terasah položno dvigajo navkreber.

Tudi tovarne so prešerne, zvoniki vseh mogočih oblik, okroglasti in koničasti: vrh enega je mesto križa zvezda.

Pred Göppingen-om smo pa srečali „naše topole“. Pa to ni edini spomin na domovino. Poleg mene sedi živi: gospa Prekmurka, ki se vrača za možem na delo v Francijo; par let bosta še ostala. Seveda me je spoznala, ko sem začel listati v najnovejših „Mainch“.

Nemška „gospodična“ z rožami pospravlja. Največ rume-nih in zelenih rož ima, nekaj tudi vijoličnih. Menda je rumena barva precej nemška: tudi veliko hiš je take barve. —

Kakršen krasen most z še lepšimi figurami, takoj za njim tunel in slavno mesto Stuttgart: Ogromen temačni kolodvor. — Zakaj je tak dolgo čakamo. Pa ja ne bo spet kakega carinskega pregleda... Se že peljemo, v dugo smer, visoko nad ostalimi

progami, stare in moderne vile pokorno čakajo, kako jih bomo sodili. — Je težko dati prednost staremu ali novemu: v obojem je sonce in senca čudno pomešana. Gospa na levi studira igro s kockami: „Ohne Fleiss kein Preis (Brez dela ni plačila).“

Človek nehote zaspi. Naravnost v oči mi sili napis: Karl s ruhe. No, hvala Bogu, tudi jaz sem se malo odpočil. Strežniki iz jedilnega voza vsiljivo pogosto prihajajo mimo vrat, vabijo z zvončkom ali z loncem. Jaz sem se okrepčal z zalogo z doma. Je najbolj enostavno in tudi poceni. Kmalu bomo na meji Nemčije in Francije, kot zadnji močni spomin še kanal, raven kot bi ga ustrelil in reguliran. Kdaj bo naša Mura taka?

V prostrani Franciji.

To so pa res krasni mostovi. Ni čudno, da se Nemcem toži po ponosnem Strassburg-u. Ta prodajalec pa ima še posebno prijeten glas. In počoč, kaka razlika med tem Francozom in Nemcem. Čuj, saj tudi nemščino sijajno obroda. Drugače pač ne bi veliko prodal.

Francoski vlak vozi sicer, vsaj na videz hitreje. A znova te muči močan dim. Znova kanal in — prvokrat — kar več ladij: nalagajo. Sicer pa je pokrajina skoraj na las slična noši.

Nancy. Ho, cel kup vojakov bo vstopil. To bo pa nerodno. Pa sem se zmotil; to so fini vojaki. Že njih obleka je prijetna: svetlo sinja, okrogli rumeni gubi in rdeče vrvice. Skrbno napravljena frizura, obrazi pa taki, da bi sodil, da so slovenski fantje, če ne bi francoski govorili. Zdjaj go prvokrat, dalje časa poslušam, od blizu.

Vedno manj snega, a vedno več vode. Tu je menda ravno toliko poplave kot pri nas. Glej, velik jez.

Vojaki tudi strmijo v pokrajino: pravijo, da le primerna za lov. Eden od vojakov je celo knjigo potegnil iz žepa in čita. Seveda tudi kadijo. Civilni gospod jih je prehitel, da nobeden ni mogel prižgati cigarete lepi Nemki. — „Idi, pa je ti prosi ogenj!“ so se dražili.

Vedno več poti, lepo mejenih, ena vrh druge. Kaj nas toliko strašijo s temi vozovi, ki vozijo v nasprotno smer in tako ostro piskajo mimo nas.

Noč. Pokrajine več ne vidim. Pač: nebesno, zvezdno. Eden od vojakov razlaga: „Ko bomo na cilju, bo svetlo kot opoldne!“ Že postaja, vedno več električnih luči, vedno večji sij, vlak je zmanjšal mrzlično hitrost. Vendar smo prispeli: dvodnevni cilj: Paris. ic.

POZOR! Ali Vam je že znano, POZOR!

da je Fritz Štefan popolnoma na novo preuredio i razširo dosedanje trgovino i

da je edini mehanik v Lendavi, šteri ma v zalogi i odavle bicikle vseh najboljih svetovnih znamk: Diamant, Waffenrao, Dürkopp, N. S. U., Triumph, najbolše šivalne stroje svetovnoznane tvrdke Pfaff i Knoch, motocikle Diamant, Triumph, pisalne stroje i radioaparate najboljih svetovnih znamk - nove i rablene i splošno vse tehnične potrebšćine, kak tudi motore, mlatilnice i automobile. - Zavedam se, da mam v zalogi kvalitativno samo najboljšo robo, zatogavolo zamorem mojim cenj. odjemalcom podati popuno i najdalšo garancijo. — Pred naküpom si oglejte mojo bogato zalogo i prepričali se bodete. Naküp je neobvezen. Izvršujem vsa tehnična popravila najhitreje, najsolidnejše i po najnižjih cenah

Najnižji cene! Toplo se priporoča **Ugodni pogoji!**
FRITZ ŠTEFAN, mehanik i trgovec
DOLNJA LENDA VA

Što pa tü slüži?

V zadnjem časi se je pre-več razvila trgovina z mlatilniškimi garniturami — z mašini za mlatiti. — S tem zvezi smo dobili lepo število preküpčevalcov, mašetarov, agentov i cenzárov, šteri rade voule za 5 ali 10% v gvüšni slüčajaj tüdi za pavšalno šumo kakši 1500—5000 Din posredüjejo ali spravijo küpci odavca. Da je pa v današnjim razmeraj skoro vsaka mlatilnica k odaji, tüdi odavca je nej teško najti. Vendar je pa po mišljenji vnogi mašetarov vredno svoji 5 do 10% ali 1500 do 5000 Din. Večkrat se dogodi, da odavec, ar je nej obečao zadosta provizije niti nemre odati svojega mašina, či ravno bi to rad.

Več takši slüčajov je zadnji čas prišlo pred sodnije, gde bodo pa odvetniki slüžili. Društvo mlatilničarov za našo banovino je čütilo zato za potrebno, da prepreči, to nepošteno vönücanje svoji članov, zato bode v bodoče samo posredovalo naküp i odajo mlatilniški garnitur. V evidenci bode vodilo vse tiste mašine, šteri so na teritoriji naše banovine za odajo. Na te način vsaki küpec med većimi lahko najde sebi odgovarjajočo i to brez toga, ka bi mogo komi posebno kakšo provizijo dati.

Küpcom, kak tüdi delavcom svetüjemo, da se v bodoče poslüžijo samo te posredne poti, pa se v slüčaji potrebe kakši koli informacij obrnejo oseбно ali pismeno na: Tajništvo Društva mlatilničarjev za dravsko banovino v Murski Soboti, Gorica 9. p. Puconci. Za odgovor je priložiti znamko za 1.50 Din.

CENE

Penez: Amerikanski dolar 47 din, angleski funt 235 din, avstrijski šiling 8.80 din, švicarski frank 1.50 din, talijanska lira 2.04 din, holandski gldinar 24.10 din, belgijski belg 7.27 din.

Züvina: Jünci, bikli i, vrste 5-75 din, II. vrste 4-24 din, III. vrste 3-75 din; krave I. vrste 4-25 5 din, II. vrste 3-75-4 din, III. vrste 3-350 din; teoci I. vrste 8 din, II. vrste 7 din za kg žive teže. Prasići domáci 7-8 50 din, za kg žive teže. Konji 400-3500 din po kakovosti.

Kmetijski pridelki: Pšenica za 100 kg 230 din, ječmen 195 din, žito 195 din, grah 220 din, krompli 85 din. Pšenična mela 100 kg 295-350 din, kukorična mela 220 din. Vno finešje 12-16 din za 1 liter, navadno vino 7-10 din za 1 liter, Med 18—21 din za 1 kg. Perutnina: pišćanec komad 10-14 din, pišćanec zaklan 1 kg 24-26 din, kokoš komad 20-26 din, zaklana kokoš 1 kg 20-24 din, reca kom. 22-26 din, zaklana reca 1 kg 22-24 din, gos kom. 60 do 55 din, zaklana gos 1 kg 16-20 din, golob kom. 4-5 din, domáci zavec komad 6-12 din, kapün 1 kg 30 din. Sad: jaboka I. vrste 6 din, II. vrste 4 din, III. vrste 2-3 din, sühe slive 10-14 din, sühe grüske 4-7 din, orehi 6-8 din, lüšćeni orehi 18-22 din za 1 kg. Kurivo: tona premoga 380 do 405 dinarov, trda drva 1 m 95-115 din, trda drva žagana 1 m 120 din, mehka drva 70 din, vogelje 1 kg 1.75-2 din. Krma: sladko seno 100 kg 45-60 din, polsladko seno 40-50 din, kisló seno 40 din. Siama 35-45 din za 100 kilogramov. Zelenjaya: lentiva 1 kg 4-8 din po kakovosti, repinca merica 1.50 din, radić domáci 1 kg 12 din, inozemski radić 18 din, cvetača (karfiol) 1 kg 5-7 din, pozno zelje 2 din, kisló zelje 4 din, sladko 2 din, kolerabice 3 din, spinača 10-14 din, luk 1.50-2 din, por 2 din, cesnek 6-8 din, repa 1 din, kislá repa 2.50 din, petrčeo 4 din, zelenjava za jüho 4 din za 1 kg.

Poselske knjižice
dobite najceneje v trgovini
Balkányi E., v D. Lendavi.